

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Avdelning 5

DOM
2024-01-16
Meddelad i Stockholm

Mål nr
6495-23

KLAGANDE

Spotify AB, 556703-7485

MOTPART

Arbetsmiljöverket

ÖVERKLAGAT BESLUT

Arbetsmiljöverkets beslut 2023-02-23, se bilaga 1

SAKEN

Arbetstid

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Arbetsmiljöverket beslutade den 23 februari 2023 att avslå Spotify AB:s ansökan om avvikelse från arbetstidslagens (1982:673) förbud mot nattarbete. Skälen för beslutet framgår i dess helhet av bilaga 1.

Spotify AB (Spotify) yrkar att det ska beviljas dispens från förbudet mot nattarbete i enlighet med dess ansökan och för fram bl.a. följande.

Spotify är ett globalt företag inom audiostreaming med närmare en halv miljard användare. Bolagets tjänster används inte bara av privata användare, utan även av kreatörer och andra näringsidkare. Spotify arbetar kontinuerligt med utveckling av programvaran som ligger bakom dess tjänster och behöver säkerställa att eventuella allvarliga driftstörningar, säkerhetsincidenter och andra problem som kan uppkomma även nattetid hanteras omgående. Exempel på incidenter som kan uppstå är hackningsattacker som riskerar spridning av användarnas personuppgifter eller kort- och betalningsuppgifter, attacker mot tjänsten som syftar till att störa tjänstens funktion, eller en driftstörning eller liknande som medför att tjänsten slutar att fungera. Sådana incidenter måste hanteras omedelbart, bl.a. enligt GDPR vid personuppgiftsincidenter. Spotify har en laglig skyldighet att agera omedelbart försöka förhindra ytterligare spridning och otillbörlig användning av personuppgifterna och kan inte vänta innan nödvändiga åtgärder vidtas.

De anställda som omfattas av dispensansökan utför under dagtid olika ingenjörstjänster och har mycket kvalificerad och nischad expertis. De kommer som regel bara att behöva arbeta under beredskapstiden om det inte finns kollegor lokaliserade i andra tidszoner som kan avhjälpa problemet, eller om dessa inte har kompetens att själva hantera ett akut ärende på grund av dess komplexitet eller omfattning. Anledningen till att ingenjörer i just Sverige måste hantera vissa incidenter är för att de är experter inom sina respektive

system som de arbetar med, och anställda i övriga länder inte har den nödvändiga tekniska kunskapen för samtliga dessa ärenden. Det är inte heller förenligt med GDPR att personuppgifter delas med fler än som är nödvändigt.

Spotify har därför ett trängande service- och säkerhetsbehov som motiverar nattarbete. Det finns en rad beslut där dispens har beviljats till företag inom IT-branschen, där Arbetsmiljöverket beaktat att bolagen varit internationella företag med kunder i olika tidszoner och där servicebehov funnits även under nattetid. Spotifys IT-personal tillgodoser också angelägna servicebehov för andra branscher, där Spotifys tjänster och IT-verktyg är kritiska i deras respektive verksamheter. Spotify har också avtal med skolor och utbildningsinstitut i flera länder i olika tidszoner. Utöver streamingtjänsterna tillhandahåller Spotify även bl.a. IT-supporttjänster och verktyg, dataanalysverktyg och andra mjukvaruprodukter som används av olika företagskunder. Flera av kunderna är direktundantagna från nattarbetsförbudet. Skälen till dispensansökan är inte heller av ekonomisk art.

Spotifys audiostreamingtjänst utgör, mot bakgrund av sin omfattning och globala räckvidd, i sig ett samhällsintresse. Vid de tillfällen som den tjänsten har legat nere har det rapporterats som en nyhet av alla stora medier i Sverige. Spotifys tjänster används även av både företag och användare globalt för att exempelvis sprida och lyssna på nyheter, samhällsviktig information, informativa podcasts och radioprogram. Allt fler användare använder Spotifys tjänster för att ta till sig bl.a. nyheter, vilket har visat sig i samband med kris- och krigssituationer. Den del av Spotifys utbud som utgörs av podcasts och nyheter får, i dagens medielandskap, sägas vara mer likt ett sedvanligt mediehus. Det finns grund för att medge dispens från nattarbetsförbudet eftersom arbetet, på grund av dess art och allmänhetens behov, måste bedrivas nattetid samt att arbetet tillgodoser angelägna samhälls- och servicebehov.

Arbetsmiljöverket anser att överklagandet ska avslås och tillägger bl.a. följande. De ansökningar som har godkänts i liknande ärenden gäller företag som arbetar med it-hantering av betaltjänster som är till för direktundantagna verksamheter och avbrott som riskerar den enskildes säkerhet, t.ex. företag som hanterar kritisk information hos banker, flygbolag, sjukvård och företag som hanterar förpackning och utskick av medicin. Arbetet behöver antingen stötta en direktundantagen verksamhet eller i sig vara av stort samhällligt intresse. Det krävs dessutom att det finns ett viktigt samhällsintresse av att arbetet utförs nattetid. Spotify har inte heller visat att nattarbetet avser att avhjälpa driftstörningar som riskerar säkerhet för exempelvis användaruppgifter. Drift av strömningstjänst för musik är inte ett sådant viktigt samhällsintresse eller angeläget servicebehov som motiverar undantag från nattarbetsförbudet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Av 13 § andra stycket arbetstidslagen framgår bl.a. att i den dygnsvila som alla arbetstagare har rätt till ska tiden mellan midnatt och klockan 5 ingå. Avvikelse får göras, om arbetet med hänsyn till dess art, allmänhetens behov eller andra särskilda omständigheter måste bedrivas mellan midnatt och klockan 5. Det anges i 19 § första stycket samma lag att kan kollektivavtal inte träffas, får Arbetsmiljöverket medge avvikelse, om det finns särskilda skäl för det.

Av förarbetena till arbetstidslagen framgår bl.a. att en restriktiv grundsyn på nattarbete bör gälla. För att skydda arbetstagares hälsa ska nattarbete begränsas till fall där sådant arbete är starkt motiverat av arbetsuppgifterna. Det är från samhällets synpunkt är önskvärt att nattarbete i möjligaste mån undviks. Samtidigt måste beaktas att arbete nattetid inte kan undvikas inom vissa sektorer av samhällslivet (prop. 1976/77:149 s. 307 ff.).

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målet är om det föreligger särskilda skäl för att Spotify ska medges avvikelser från nattarbetsförbudet enligt 19 § första stycket arbetstidslagen.

En förutsättning för att kunna beviljas sådan dispens är att kollektivavtal inte kan träffas. Det har i målet kommit fram att det saknas kollektivavtal för arbetsplatsen, men inte om kollektivavtal inte har kunnat träffas. Arbetsmiljöverket har dock inte funnit hinder mot att pröva ansökan om dispens i sak. Förvaltningsrätten anser att det inte har kommit fram skäl att göra en annan bedömning i frågan och att det därför inte finns hinder mot att vidare pröva överklagandet.

Av utredningen i målet framgår att Spotifys ansökan om dispens avser cirka 250 anställda. Enligt bolaget är det endast i undantagsfall som behov av faktiskt arbete under nattetid förväntas uppkomma. Arbetstagarna avses att vara på beredskap och endast arbeta om det inte finns kollegor lokaliserade i andra delar av världen som kan avhjälpa problemet eller om dessa inte har kompetens att själva hantera ett akut ärende på grund av dess komplexitet eller omfattning. Så kan exempelvis vara fallet om en oväntad incident inträffar där de team som arbetar inte har möjlighet att sätta sig in i en kod, det aktuella problemet eller historiken på kort tid.

Förvaltningsrätten konstaterar att det framgår i målet att Spotify har ett intresse av att kunna avhjälpa olika typer av driftstörningar och incidenter under olika tider på dygnet. Enligt förvaltningsrättens mening får arbetet inom ramen för denna prövning framför allt anses vara av vikt i de fall som det avser att förhindra en risk för spridning av personuppgifter eller annan känslig information. Det som Spotify har fört fram om det arbete som kan behöva utföras nattetid är dock förhållandevis allmänt hållen information, exempelvis när det gäller förekomsten och omfattningen av de påtalade säkerhetsriskerna.

Det är därför inte möjligt att närmare bedöma i vilken utsträckning nattarbete är nödvändigt för att begränsa säkerhetsriskerna. Även med beaktande av det som bolaget har fört fram anser förvaltningsrätten att det inte heller har framkommit tillräckligt tydligt stöd för att arbetet i fråga inte kan hanteras på annat sätt än att avvikelser från nattarbetsförbudet behöver göras. Det arbete som avses kan inte heller anses vara av sådan samhällsviktig karaktär att det i sig motiverar dispens. Det som bolaget har fört fram i övrigt medför inte heller att det finns särskilda skäl för dispens.

Förvaltningsrätten anser mot den bakgrunden, och med hänsyn till den restriktivitet som förutsätts vid prövningen, att det inte har kommit fram tillräckliga skäl för att medge dispens från nattarbetsförbudet. Överklagandet ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

Christoffer Andersson Calafatis

Tf. chefsrådman

Nämndemännen Åsa Jonsson, Kerstin Malmberg Jarnstedt och Edvin Wikström har också deltagit i avgörandet.

Föredragande juristen Anna Löfquist har föredragit målet.

ARBETSMILJÖ
VERKET

BESLUT

Datum
2023-02-23Vår beteckning
2023/004796Sid
1 (3)

Enheten för juridik
Marianne Martin, 010-730 94 25
arbetsmiljoverket@av.se

katarina@spotify.com

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Avdelning 5

INKOM: 2023-03-27
MÅLNR: 8095-23
AKTBIL: 2

Avslag på ansökan om medgivande om avvikelse från arbetstidslagen

Organisationsnummer: 556703-7485
Namn: Spotify AB, Stockholm

Beslut

Arbetsmiljöverket avslår ansökan.

Ansökan

Ni har ansökt om medgivande om avvikelse från arbetstidslagens (1982:673) förbud mot nattarbete för 250 stycken arbetstagare. Som skäl för ansökan har ni anfört bland annat följande. De anställda som omfattas av ansökan utför olika ingenjörstjänster i sitt dagliga arbete och arbetar bl.a. med utvecklingen av era tjänster, programvaror och applikationer. Ni har ett behov av att arbetstagarna är på beredskap under kvällar och nätter. Uppgifterna under beredskapen kommer vara att avhjälpa akuta problem som kan dyka upp, t.ex. allvarliga driftstörningar av streamingtjänsten, IT-attacker och andra allvarliga IT-säkerhetsincidenter eller buggar som måste åtgärdas brådskande.

Ni är ett globalt företag som tillhandahåller audiostreamingtjänster bland annat musik och podcasts till konsumenter och kreatörer. Ni är en av världens största audiostreamingtjänst-företag och har ca 400 hundra miljoner användare världen över.

Ni har inget kollektivavtal. Fackförbundet Spotify Workers Unionen har fått tillfälle att yttra sig och har erinran avseende ansökan.

Skäl för beslutet

Arbetstagare ska ha dygnsvila – minst elva timmars sammanhängande ledighet – under varje period om tjugofyra timmar, enligt 13 § arbetstidslagen. Dygnsvilan ska innehålla de fem timmarna mellan midnatt och klockan fem.

Enligt förarbetena till arbetstidslagen (prop. 1976/77:149 s. 307 ff.) är grundsynen att nattarbete, för att skydda arbetstagares hälsa, ska begränsas till fall där sådant arbete är starkt motiverat av arbetsuppgifterna. Dispensmöjligheten vad gäller nattarbetsförbudet har i praxis tillämpats mycket restriktivt. Av praxis framgår också att de särskilda skäl som måste föreligga för att dispens ska beviljas inte får vara enbart företagsekonomiska.

Det framgår även av praxis att dispensmöjligheten vad gäller nattarbetsförbudet är tänkt för situationer som tillgodoser viktiga samhällsintressen och angelägna servicebehov. Detta krav ställs väldigt högt.

Om det finns särskilda skäl får Arbetsmiljöverket medge avvikelse från dessa regler enligt 19 § arbetstidslagen. De skäl ni har angett som anledning till undantag verkar främst vara av ekonomisk art. Sådana skäl har tidigare i praxis inte ansetts vara tillräckligt för att avvikelse från arbetstidslagen ska medges (se regeringsbeslut 2006-04-27 i ärende N 2005/295/ARM).

Det är möjligt för Arbetsmiljöverket att medge avvikelse från arbetstidslagens förbud mot nattarbete när viktiga samhällsintressen och angelägna servicebehov ska tillgodoses. De skäl ni har angett kan inte anses vara sådana särskilda skäl som krävs för att avvikelse ska kunna medges. Ansökan ska därför avslås.

Om ni vill överklaga

Se sista sidan i beslutet.

De som har deltagit i beslutet

Ärendet har avgjorts av juristen Marianne Martin. I den slutliga handläggningen har även juristen Linda Lindblad deltagit.

Vi har skickat en kopia av detta beslut till:

Fackförbundet Spotify Workers Unionen, unionen@spotifyworkers.org

Om ni vill överklaga

Ni kan överklaga vårt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ni ska skicka överklagandet till oss för att vi ska kontrollera att det har kommit in i rätt tid. Vi prövar också om det finns skäl att ändra vårt beslut.

Vi måste få överklagandet inom tre veckor från den dag ni fick del av beslutet. Annars kan överklagandet inte prövas.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid så skickar vi överklagandet till förvaltningsrätten.

Ange vilket beslut som överklagas. Hänvisa till vårt ärendenummer och datumet för beslutet. Berätta hur ni vill att beslutet ska ändras och varför.

Överklagandet ska också innehålla följande uppgifter om er:

- namn
- personnummer eller organisationsnummer
- postadress och e-postadress
- telefonnummer (hemligt telefonnummer behöver bara lämnas om domstolen begär det)

Om ni har ett ombud ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Vår postadress och e-postadress finns längst ner på sidan 1.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.